

RECALCULAREA PLĂȚILOR ANTICIPATE CU TITLU DE CONTRIBUȚII DE ASIGURĂRI SOCIALE DE SĂNĂTATE ȘI CONTRIBUȚII DE ASIGURĂRI SOCIALE

Luminița IANCU-TOMȘA – Șef serviciu
Agenția Națională de Administrare Fiscală

Stabilirea plăților anticipate cu titlu de contribuții de asigurări sociale de sănătate și contribuții de asigurări sociale se realizează potrivit prevederilor art. 151 și ale art. 174 din Codul fiscal¹. Recalcularea plăților anticipate se realizează de organul fiscal în cursul anului fiscal de impunere, ca urmare a îndeplinirii de către contribuabil a unor condiții prevăzute de legea fiscală.

A. Condițiile de recalculare a plăților anticipate

Condițiile de recalculare a plăților anticipate cu titlu de contribuții de asigurări sociale de sănătate sunt de regulă aceleași cu cele de recalculare a impozitului pe venit.

Astfel, recalcularea plăților anticipate cu contribuții de asigurări sociale de sănătate, stabilite prin decizie de impunere, se aplică de organul fiscal, în următoarele situații:

a) rezilierea, în cursul anului fiscal, a contractelor de închiriere, în cazul persoanelor care realizează venituri din cedarea folosinței bunurilor, cu excepția veniturilor din arendă. Pentru situațiile în care intervin modificări ale clauzelor contractuale, cu excepția situațiilor prevăzute la art. 121 alin. (8) și alin. (9) din Codul fiscal, contribuabilii au obligația depunerii declarației privind veniturile realizate.

În cazul rezilierii contractelor de închiriere pentru care chiria reprezintă echivalentul în lei al unei sume în valută, determinarea venitului anual se efectuează pe baza cursului de schimb al pieței valutare, comunicat de Banca Națională a României, din ziua precedentă celei în care se emite decizia de impunere;

b) încetarea activității în cursul anului fiscal sau suspendarea temporară a acesteia, potrivit legislației în materie, în cazul persoanelor care realizează venituri din activități independente, din activități agricole impuse în sistem real, din silvicultură și din piscicultură;

c) corecția normelor de venit ca urmare a încetării activității în cursul anului, a întreruperii temporare a acesteia, precum și în situația dobândirii/pierderii calității de salariat;

d) depășirea numărului de 5 camere de închiriat în cursul anului fiscal de către persoanele care realizează venituri din închirierea în scop turistic a camerelor situate în locuințe proprietate personală, având o capacitate de cazare cuprinsă între una și 5 camere inclusiv, impuse pe baza normelor de venit;

e) completarea obiectului de activitate, în cursul anului fiscal, cu una sau mai multe activități impuse pe baza normelor de venit de către contribuabilii care realizează venituri din activități independente impuse pe baza normelor de venit;

f) completarea obiectului de activitate, în cursul anului fiscal, în cazul contribuabililor care realizează venituri din activități independente impuse pe baza normelor de venit, cu una sau mai multe activități care nu sunt incluse în Nomenclatorul activităților independente pentru care venitul net se poate determina pe baza normelor anuale de venit.

Condițiile de recalculare a plăților anticipate cu titlu de contribuții de asigurări sociale sunt expres prevăzute de lege, astfel:

¹ *Legea nr. 227/08.09.2015 privind Codul fiscal* (M.O. nr. 688/10.09.2015), cu modificările și completările ulterioare

a) încetarea activității în cursul anului fiscal sau suspendarea temporară a acesteia, potrivit legislației în materie, în cazul persoanelor care realizează venituri din activități independente și determină venitul net anual în sistem real și/sau pe baza normelor de venit;

b) persoanele fizice nu se mai încadrează în categoria persoanelor care au obligația plății contribuției, respectiv acestea intră în categoria celor care au calitatea de pensionari sau în categoria persoanelor asigurate în sisteme proprii de asigurări sociale, care nu au obligația asigurării în sistemul public de pensii (de exemplu, avocații și notarii).

Recalcularea plăților anticipate se efectuează de compartimentul cu atribuții privind gestionarea declarațiilor fiscale persoane fizice din cadrul organului fiscal competent, potrivit legii, la solicitarea contribuabilului.

B. Solicitarea recalculării plăților anticipate cu titlu de contribuții de asigurări sociale de sănătate și contribuții de asigurări sociale

Solicitarea privind recalcularea plăților anticipate cu titlu de contribuții de asigurări sociale de sănătate și contribuții de asigurări sociale se face de către contribuabil sau de către împuternicitul acestuia, desemnat potrivit legii, pe baza *formularului 220 "Declarația privind venitul estimat/norma de venit"*².

În formularul 220, se bifează căsuța "Recalcularea plăților anticipate" și căsuța "Cu titlu de contribuții sociale". Formularul trebuie să fie însoțit de documente justificative din care rezultă situația contribuabilului:

a) în cazul recalculării plăților anticipate cu titlu de contribuții de asigurări sociale de sănătate: documente din care să rezulte rezilierea contractelor de închiriere (acordul de reziliere a contractului încheiat între părți, declarația pe propria răspundere etc.), documente care atestă încetarea activității și/sau suspendarea temporară a activității, potrivit legislației în materie, documente care atestă întreruperea temporară a activității sau alte documente care atestă situația contribuabilului și care justifică solicitarea privind recalcularea plăților anticipate;

b) în cazul recalculării plăților anticipate cu titlu de contribuții de asigurări sociale, documente care atestă încetarea activității și/sau suspendarea temporară a activității, potrivit legislației în materie, adeverință eliberată de instituția în a cărei evidență contribuabilul figurează că are calitatea de asigurat, sau orice alt document care atestă calitatea de persoană asigurată în sisteme proprii de asigurări sociale, care nu au obligația asigurării în sistemul public de pensii, respectiv decizia de pensionare - în cazul persoanelor care au calitatea de pensionar.

Formularul 220, însoțit de documentele justificative, se depune în format hârtie, direct la registratura organului fiscal sau la oficiul poștal, prin scrisoare recomandată, cu confirmare de primire. Formularul se poate transmite și prin mijloace electronice de transmitere la distanță, potrivit legii.

C. Termenele de depunere a solicitării recalculării plăților anticipate

În vederea recalculării plăților anticipate, formularul 220 se depune la următoarele termene:

a) în termen de 5 zile de la data rezilierii contractului de închiriere sau de la data apariției uneia din situațiile pentru care se poate solicita corecția venitului net stabilit pe baza normelor de venit;

² Formularul 220 a fost aprobat prin *Ordinul președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală nr. 3.622/10.12.2015 pentru aprobarea modelului și conținutului unor formulare utilizate în administrarea impozitului pe venit și a contribuțiilor sociale datorate de persoanele fizice* (M.O. nr. 943/21.12.2015), cu modificările și completările ulterioare.

b) în termen de 30 zile de la data încetării activității sau suspendării temporare a acesteia, în cazul persoanelor care realizează venituri din activități independente, din activități agricole, impuse în sistem real, din silvicultură și/sau din piscicultură;

c) în termen de 30 zile de la data depășirii, în cursul anului fiscal, a numărului de 5 camere de închiriat, în cazul contribuabililor care realizează venituri din închirierea camerelor situate în locuințe proprietate personală, având o capacitate de cazare în scop turistic cuprinsă între una și 5 camere inclusiv;

d) în termen de 30 zile de la data comunicării deciziei de pensionare sau a adevărîței eliberate de instituția în a cărei evidență contribuabilul figurează că are calitatea de asigurat, sau a oricărui alt document care atestă calitatea de persoană asigurată în sisteme proprii de asigurări sociale, care nu au obligația asigurării în sistemul public de pensii;

e) în termen de 30 zile de la completarea obiectului de activitate cu activități noi.

Depunerea formularului 220 după expirarea termenelor de mai sus conduce la recalcularea plăților anticipate fie de la data depunerii solicitării, fie de la data încadrării în situația de la lit. d).

D. Procedura de recalculare a plăților anticipate cu titlu de contribuții de asigurări sociale de sănătate și contribuții de asigurări sociale³

Solicitarea privind recalcularea plăților anticipate cu titlu de contribuții de asigurări sociale de sănătate și contribuții de asigurări sociale, după caz, se soluționează de organul fiscal competent, de regulă cel în raza căruia se află domiciliul persoanei, în termen de 15 zile de la data primirii formularului 220.

În urma analizării solicitării, organul fiscal fie respinge cererea, fie notifică contribuabilul, pentru completarea documentației, fie emite *“Decizia de impunere privind plățile anticipate cu titlu de impozit pe venit/contribuții de asigurări sociale de sănătate/contribuții de asigurări sociale” (formular 260)*⁴ prin care se recalculează sumele stabilite inițial.

Baza de calcul al contribuției de asigurări sociale de sănătate se stabilește în mod similar cu baza impozabilă, în funcție de situația pentru care se solicită recalcularea, după cum urmează:

↳ în situația rezilierii contractelor de închiriere, pe baza chiriei prevăzute în contractul privind cedarea folosinței bunurilor, încheiat între părți;

↳ în situația încetării activității în cursul anului fiscal sau suspendării temporare a acesteia, pe baza venitului net estimat prin declarația privind venitul estimat/norma de venit (formular 220);

↳ în situația corecției normelor de venit, pe baza normei de venit de la locul desfășurării activității. Pentru întreruperile temporare de activitate în cursul anului, datorate unor accidente, spitalizări și altor cauze obiective, inclusiv cele de forță majoră, dovedite cu documente justificative, în cazul persoanelor fizice care desfășoară activități independente pentru care venitul net

³ Procedura de recalculare a plăților anticipate cu titlu de impozit, contribuții de asigurări sociale de sănătate și contribuții de asigurări sociale a fost aprobată prin Ordinul președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală nr. 3.696/27.12.2016 pentru aprobarea procedurii privind recalcularea plăților anticipate cu titlu de impozit, contribuții de asigurări sociale de sănătate și contribuții de asigurări sociale, precum și pentru aprobarea unor formulare și modificarea Ordinului președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală nr. 3.655/2015 pentru aprobarea modelului, conținutului, modalității de depunere și de gestionare a formularului 600 *“Declarație privind îndeplinirea condițiilor de încadrare în categoria persoanelor asigurate obligatoriu în sistemul public de pensii”* (M.O. nr. 1.069/30.12.2016).

⁴ Formularul 260 este aprobat prin Ordinul președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală nr. 3.622/2015, cu modificările și completările ulterioare.

se determină pe baza normelor de venit, normele de venit se reduc proporțional cu perioada nelucrată;

↳ în situația depășirii numărului de 5 camere de închiriat în cursul anului fiscal:

- ✓ pentru perioada din anul fiscal în care venitul a fost determinat pe baza normei de venit, organul fiscal recalculează norma de venit. Venitul net, determinat pe bază de norme anuale de venit, se reduce proporțional cu perioada rămasă până la sfârșitul anului fiscal;
- ✓ pentru perioada rămasă din anul fiscal, organul fiscal stabilește plățile anticipate pe baza venitului net estimat, declarat prin declarația privind venitul estimat/norma de venit;

↳ în situația completării obiectului de activitate, venitul net pentru stabilirea plăților anticipate se determină prin însumarea normelor de venit corespunzătoare fiecărei activități sau prin însumarea fracțiunii din norma de venit aferentă perioadei de impunere pe bază de normă de venit cu venitul net estimat declarat de contribuabil, după caz.

Baza lunară de calcul al contribuției de asigurări sociale de sănătate se stabilește prin raportarea venitului recalculat la numărul de luni de activitate sau de valabilitate a contractului privind cedarea folosinței bunurilor, după caz.

Baza de calcul al contribuției de asigurări sociale se stabilește astfel:

✎ 35% din câștigul salarial mediu brut în cazul contribuabililor care desfășoară activități independente impuse în sistem real, sau care trec de la determinarea venitului net anual pe baza normelor anuale de venit la impozitarea în sistem real;

✎ în cazul contribuabililor care realizează venituri din activități independente și care determină venitul net anual pe baza normelor anuale de venit, baza lunară de calcul o reprezintă valoarea anuală a normei de venit raportată la numărul lunilor de activitate din cursul anului. În situația în care baza lunară de calcul rezultată este mai mică decât 35% din câștigul salarial mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat, în vigoare în anul pentru care se stabilesc plățile anticipate, în decizia de impunere la rubrica baza lunară de calcul, precum și contribuția aferentă lunii, se înscrie cifra zero. Baza lunară de calcul nu poate depăși echivalentul a de 5 ori câștigul salarial mediu brut.

Decizia de impunere privind plățile anticipate cu titlu de impozit/contribuții de asigurări sociale de sănătate/contribuții de asigurări sociale se comunică contribuabilului potrivit art. 47 din Codul de procedură fiscală⁵.

Persoanele fizice a căror activitate a fost suspendată temporar depun la organul fiscal competent, în termen de 30 zile de la reînceperea activității, "Declarația privind venitul estimat/norma de venit" (formular 220), completată corespunzător, în vederea stabilirii plăților anticipate.

⁵ *Legea nr. 207/20.07.2015 privind Codul de procedură fiscală* (M.O. nr. 547/23.07.2015), cu modificările și completările ulterioare